

Waarom Greta strijdt voor het klimaat

Op een maandagochtend, terwijl alle andere kinderen naar school gaan, loopt Greta Thunberg naar het Zweedse parlement. Dat ligt in het centrum van Stockholm, de hoofdstad van Zweden. Greta is helemaal alleen: een meisje van amper 1,50 m lang met twee vlechten, een lila rugzak en heel veel woede in haar lijf. Ze draagt een groot bord van multiplex met daarop de tekst ‘Skolstrejk för klimatet’. Dat betekent: ‘Schoolstaking voor het klimaat.’ Het is dan 20 augustus 2018, de eerste dag in Stockholm na de zomervakantie. Het was de heetste zomervakantie die ze in Zweden ooit hadden meegemaakt.

Maar Greta Thunberg (spreek uit: Greta Toenberj) gaat niet naar school, ook al is ze leerplichtig. Het

vijftienjarige meisje heeft besloten om te staken voor de bescherming van het klimaat. Het liefst pal voor het parlement van Zweden. Want hier komen de politici bij elkaar en maken ze wetten. Over drie weken wordt er een nieuw parlement gekozen en de Zweedse politici bekommeren zich volgens Greta te weinig om het milieu. Eerst gaat Greta op de stoep voor het gebouw zitten. Maar bijna niemand ziet het stille, onopvallende meisje. Dan staat ze op en deelt ze zwijgend papiertjes uit aan de voorbijgangers. Op de papiertjes staat:

'Wij kinderen doen vaak niet wat jullie zeggen. Wij doen wat jullie doen. En omdat jullie, volwassenen, schijt hebben aan mijn toekomst, heb ik dat ook. Ik ben Greta en ik zit in de derde klas. En ik staak voor het klimaat. Ik ga niet naar school tot de verkiezingen.'

Greta deed wat ze beloofde. Niet één keer ging ze voor die verkiezingen naar school – ze ging elke dag naar het parlement. En nu de verkiezingen achter de rug zijn, demonstreert ze nog steeds iedere vrijdag.

Maar eenzaam en alleen is Greta al lang niet meer

IK HEB
GELEERD DAT
JE NOOIT
TE KLEIN BENT
OM EEN
VERSCHIL
TE MAKEN.

bij haar staking. Nee: honderdduizenden, miljoenen kinderen en jongeren op de hele wereld volgen haar voorbeeld. Ze gaan in hun eigen steden de straat op, altijd op vrijdag. Met als motto 'Fridays for Future': 'Vrijdagen voor de Toekomst'. Ze eisen van politici en bazen van grote bedrijven om minder van het gas kooldioxide (CO_2) uit te stoten. Dit broeikasgas ontstaat onder andere bij de verbranding van benzine in motoren of bij het verbranden van kolen in een energiecentrale, en zorgt ervoor dat het steeds warmer wordt op aarde.

Greta Thunberg is nu wereldberoemd. Ze leidt demonstraties. Ze vertelt politici recht in hun gezicht dat ze veel te weinig doen in de strijd tegen de klimaatramp. Uiterekend Greta, die ooit over zichzelf zei: 'Normaal ben ik het stille meisje dat helemaal achter in de klas zit.'

Hoe is dat 'stille meisje' een voorbeeld geworden voor honderdduizenden kinderen en jongeren?

Greta Tintin Eleonara Ernman Thunberg wordt op 3 januari 2003 geboren. Haar moeder heet Malena Ernman. Ze is een bekende Zweedse operazangeres en heeft vaak optredens in het buitenland. Greta's vader, Svante Thunberg, is acteur. Maar hij treedt niet meer op in het theater. Toen zijn vriendin Malena

zwanger werd, besloot hij om overal waar ze heen moest om op te treden, met haar mee te reizen en voor hun kind te zorgen. En zo trekt het jonge gezin door heel Europa. Ze blijven een paar weken in de ene stad en reizen dan weer door naar de volgende – het ligt er maar aan waar Malena moet zingen. Van het ene land naar het andere: Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Nederland, Spanje. Berlijn, Parijs, Wenen, Amsterdam, Barcelona. Tussendoor zijn ze steeds even in Zweden. En hun kind Greta is er overal bij.

In 2005 wordt Greta's zusje Beata geboren, ze is bijna drie jaar jonger dan Greta. Eerst gaat alles goed met de twee kinderen. Het gezin is heel gelukkig. In haar boek *Ons huis staat in brand – Een gezin en de toekomst van onze planeet* beschrijft Greta's moeder Malena deze 'geweldige jaren'. Ze vertelt hoe de ouders en de meisjes in de winter in hun mooie lichte huis met elkaar speelden en hoe ze in de lente door het park wandelden. Het was voor het gezin een heel fijne tijd.

En Malena maakt carrière. In 2009 doet ze mee aan het Eurovisie Songfestival. Ook al eindigt ze in de achterhoede, ze is nu nog veel bekender geworden dan daarvoor. Veel concertzalen en operahuizen willen heel graag dat Malena bij hen komt zingen.

Maar dan wordt alles anders. Greta wordt op school door haar klasgenoten gepest. Ze is intussen tien jaar oud en gaat naar een andere school. Maar ook in haar nieuwe klas beginnen haar klasgenoten haar te pesten. Eerst af en toe, maar al snel steeds vaker. Ze lokken Greta in een hinderlaag of slaan haar in elkaar op het schoolplein. Greta verstoppt zich in de pauzes vaak op de meisjes-wc. Maar dan ontdekt de pauzewacht haar en dwingt haar om in de pauzes het plein op te gaan. Greta heeft amper vrienden op school, ze voelt zich alleen.

Op een dag laat de juf op school een video aan de klas zien. De film gaat over plastic afval en hoe dat onze wereldzeeën vervuult. In de Grote Oceaan, de enorme zee tussen Azië en Amerika, drijft een enorme berg plastic, voor de kust van Chili. Dat noemen we plasticsoep. Als Greta die beelden ziet, moet ze huilen. Ook haar klasgenoten zijn verdrietig.

Na de film vertelt Greta's juf aan de klas dat ze er komende week niet is. Ze is uitgenodigd voor een bruiloft in Amerika. En daarom gaat ze met het vliegtuig van Zweden naar Amerika: duizenden kilometers ver. Greta's klasgenoten vinden dat gaaf. Ze feliciteren de juf. Daarna scheppen ze op over hun eigen vliegreizen over de wereld. Ze vergeten daarbij dat

vliegtuigen enorme hoeveelheden brandstof verbruiken, uitlaatgassen uitstoten en zo bijdragen aan de vervuiling van het milieu. Niemand denkt meer aan de film over de plasticsoep. Behalve Greta.

Na de les zit Greta in de kantine. Er zijn hamburgers, maar Greta kan geen hap door haar keel krijgen. Ze wil geen stuk van een dood dier eten. Greta heeft nog steeds de beelden van de plasticsoep in haar hoofd. Ze begrijpt de mensen om zich heen niet. Hoe kunnen ze eerst naar een film over plastic rommel kijken en verdrietig zijn over de vervuiling van de wereldzeeën, en even later weer opscheppen over hun vliegpreizen, smartphones en merkkleding? Ter-

wijl dat allemaal leidt tot nog meer vervuiling van de aarde en de oceanen?

Greta is helemaal in de war. Ze weet dat we allemaal schuldig zijn aan de vervuiling van onze planeet. Zijzelf ook. Iedereen draagt er met zijn manier van leven aan bij dat er steeds meer olie en kolen verbrand worden. En de uitlaatgassen zorgen ervoor dat de aarde steeds verder opwarmt. Greta kan het niet vergeten en verdringen zoals de andere kinderen en volwassenen. Ze snapt niet dat wij mensen de planeet met onze manier van leven vernietigen, en gewoon doorgaan zoals we altijd deden, alsof er niks aan de hand is. Ze trekt zich steeds meer terug van andere mensen. En veel mensen snappen niet waar ze de hele tijd over piekert. Greta voelt zich hoe langer hoe eenzamer.

Aan het eind van de zomer van 2014 gaat Greta naar groep 7. Het gaat slechter en slechter met haar. Ze moet vaak huilen als ze 's avonds naar bed gaat. En ook als ze 's ochtends weer naar school moet. Soms huilt ze ook tijdens de les of in de pauze. De leraren weten dan niet wat ze met haar aan moeten en bellen haar vader om haar op te halen. Greta vindt alleen troost bij Moses, hun Golden Retriever. Urenlang zit ze bij de hond en aait hem.

Greta praat steeds minder met andere mensen. Ze speelt geen piano meer, ze lacht niet meer. En: ze stopt met eten, bijna helemaal. Binnen twee maanden is het elfjarige meisje bijna tien kilo afgevallen. Ze raakt zelfs de heerlijke kaneelbroodjes waar ze altijd zo van hield niet meer aan. Het lukt haar gewoonweg niet om te eten.

Haar ouders zijn ten einde raad. Greta's moeder stopt met operazingen. Ze wil er zijn voor haar dochter, haar steunen en helpen om weer een normaal leven te leiden. Al weken gaan haar ouders met Greta naar allerlei dokters en naar een kinderziekenhuis. Ze praten ook met psychologen, dat zijn specialisten die proberen te begrijpen wat er bij mensen in hun hoofd gebeurt, en hen helpen om daarmee om te gaan. Maar het helpt niet. Greta kan nog steeds niet echt eten. Ze is zo zwak dat ze niet eens meer de trap op kan. Er zijn zelfs dagen dat ze niet naar school gaat. Er zijn maar vier dingen die Greta nog eet: rijst, avocado, bananen en gnocchi. En zelfs dat krijgt ze bijna niet weg.

Greta's ouders proberen hun dochter te laten eten. Ze maken gnocchi en leggen de kleine aardappelballetjes op Greta's bord. Maar Greta eet de gnocchi niet. Ze schuift ze heen en weer over haar bord. Het

duurt wel twintig minuten tot ze het eerste balletje in haar mond stopt. Ze zuigt er even op en bijt er dan een mini-stukje af. Zo sleept de maaltijd zich voort, twee uur en tien minuten lang. Dan zegt Greta: 'Ik zit vol. Ik kan niet meer.'

In ruim twee uur heeft Greta vijf gnocchi gegeten.

Nu gaat het om Greta's gezondheid. In het kinderziekenhuis waarschuwen de artsen dat ze in het ziekenhuis zal moeten worden opgenomen als ze niet fatsoenlijk gaat eten. Greta belooft haar ouders dat ze weer zal gaan eten. Maar het is zwaar om weer gewoon te eten. Haar lichaam is gewend aan het weinige voedsel. Langzaam leert Greta weer meer te eten. Eerst valt ze niet meer af, dan komt ze zelfs een beetje aan. Maar het gaat nog lang niet goed met haar. Ze is nog steeds vaak heel verdrietig. Met mensen buiten haar familie praat ze amper. Haar ouders laten haar maandenlang door dokters onderzoeken en testen. Als Greta twaalf jaar is, komt er eindelijk een diagnose: ze heeft het aspergersyndroom.

Het aspergersyndroom is geen ziekte, maar een vorm van autisme. De hersenen van Asperger-autisten werken anders dan bij de meeste mensen.

Bronvermeldung

Greta Thunberg, Svante Thunberg, Malena Ernman, Beata Ernman: *Szenen aus dem Herzen: Unser Leben für das Klima*, S. Fischer, 2019

Globale Klimakrise – Gretas Aufstand

<https://www.spiegel.de/wissenschaft/natur/greta-thunberg-das-gesicht-der-globalen-klimabewegung-a-1241185.html>

Interview mit Greta Thunberg: »Es ist ein gutes Zeichen, dass sie mich hassen«

<https://www.spiegel.de/wissenschaft/natur/greta-thunberg-die-16-jaehrige-klima-aktivistin-im-interview-a-1251288.html>

Klima-Aktivistin Greta Thunberg – Die Unbeirrbare

<https://www.spiegel.de/video/greta-thunberg-ein-treffen-in-stockholm-video-99024748.html>

Interview mit Mentor –

Schreiben Sie Greta Thunbergs Reden, Mr. Anderson?

<https://www.spiegel.de/wissenschaft/mensch/greta-thunberg-wie-gross-ist-der-einfluss-ihres-mentors-a-1259773.html>

Ist Greta Thunberg eine PR-Marionette?

<https://www.spiegel.de/plus/ist-greta-thunberg-eine-pr-marionette-a-83f5e5dd-b300-44a2-89f6-f873e19bae6e>

Schwedische Klimaaktivistin bei Demo in Hamburg – Greta sind viele

<https://www.spiegel.de/lebenundlernen/schule/greta-thunberg-in-hamburg-greta-sind-viele-a-1255864.html>

Klima-Rebellin Greta Thunberg – Schule schwänzen für die Umwelt

<https://www.spiegel.de/video/spiegel-tv-ueber-umwelt-schuetzerin-greta-thunberg-video-99025485.html>

Schulstreik Fridays for Future – Umstrittene Klimaaktivistin
https://www.deutschlandfunk.de/schulstreik-fridays-for-future-umstrittene-klimaaktivistin.795.de.html?dram:article_id=442419

Greta Thunberg: »All my life I have been the invisible girl«
<https://www.ft.com/content/4df1b9e6-34fb-11e9-bd3a-8b2a211d90d5>

Proteste gegen die Mächtigen
<https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/davos-weltwirtschaftsforum-proteste-klima-erderwaermung-1.4301206>

Becoming Greta: »Invisible Girl« to Global Climate Activist
<https://www.nytimes.com/2019/02/18/climate/greta-thunberg.html>

So ist Greta, wenn die Kameras weg sind
<https://www.20min.ch/ausland/news/story/Im-Zug-mit-Greta-Thunberg-27086110>

Greta Thunberg full speech at UN Climate Change COP24 Conference
<https://www.youtube.com/watch?v=VFkQSGyeCWg>

Greta Thunberg: Our House Is On Fire! (Rede in Davos)
<https://www.youtube.com/watch?v=M7dVF9xylaw>

WELT-DOKUMENT: Hamburger Schüler demonstrieren mit Greta Thunberg
https://www.youtube.com/watch?v=2czDIOGL_fQ

Greta Thunberg at People's Climate March Sweden 2018
https://www.youtube.com/watch?v=lgT_D-6sGHU